

- Njegovo Veličanstvo car i kralj Franjo Josip I.

Danom 21. ov. mj. zaviše se u crno milijuni naroda naše prostrane države. Toga dana je prestalo kucati srce našeg premilostivog i dobrog kralja FRANJE JOSIPA I. Prestalo je kucati srce kralja, koji je bio i otac i majka narodima austro ugarske monarhije. Prestalo je kucati srce čovjeka, koji je u svom životu jako mnogo pretrpio.

Samo jaka težnja kralja i brižna oca svojih podanika, da ih ne osiroti, davala Mu je nadčovječnu snagu, da izdrži sve udarce teške sudbine.

Poput munje udario je crni glas o smrti Njegovoj među narode naše države. Misao je stala, a tuga se je savila oko svačijeg srca. Jedna velika i mnogobrojna obitelj je ostala bez gospodara, bez oca svojega, pa se u strahu i neznanju pita: „Sto će sad od nas biti?“ — Jedan drugoga nijemo susreće, kao da nitko neće da muti mir, koji je na narode pao smrću kraljevom.

Hrvatski je narod u svojoj prirodjenoj i nasljedenoj vjernosti i ljubavi prema svojem kralju obuzet napose neizmjernom tugom, jer je u najtežim časovima svojega narodnoga života našao svagda utjehe i milostive zaštite u sreću svoga kralja.

U ratnoj buci zasjeo je pokojni kralj na prijestolje svojih otaca, a u ratnoj buci ostavlja ovaj svijet. Hrvatski narod je vazda stajao uz svojega kralja nepokolebivo, kao granitna stijena, o koju se razbijaju valovi neprijateljskih nasrtaja. Život i sve svoje žrtvuju narodi za svoga ljubljenoga kralja. I u ovoj neprebolnoj tazi stoje narodi naše države na braniku prijestolja i države, a sve ih krijepi i drži ljubav, koju je preminuli kralj znao udahnuti u sve narode svojom dobrotom i svojom pravednošću.

Ljubljen od svojih naroda, a čašćen i uvažavan izvan granica svoje države, rastao se je s ovim svijetom kralj i otac svojih naroda. — Svjetla i uzvišena uspomena će Mu ostati među svima narodima, s kojima je čitavi ljudski vijek vladao.

* * *

Njegovo Veličanstvo naš blagopokojni car i kralj FRANJO JOSIP I. rodio se je 18. kolovoza 1830. u Schönbrunnu kod Beča. Dne 2. prosinca 1848. postao je u Olomucu carem i kraljem. Godine 1854. oženio se je sa princezom Jelisavom, našom blagopokojnom kraljicom, koja je poginula od ubojničke ruke god. 1898. God. 1858. rodio se je kralju prvi sin i kod svih naroda naše monarhije nezaboravni kraljević Rudolf, koji je umro g. 1889. Godine 1853. izveo je atentat na kralja neki krojač u Beču, nu kralja je Bog opčuvao od zlonamernog zločinca.

Ratova je bilo više, a okupacija Bosne i Hercegovine je donijela dvije bogate i prostrane pokrajine, koje su nekada bile dijelovi hrvatskoga kraljevstva.

Današnji svjetski rat je evo u najvećem jeku, a na koncu života našega dobroga cara i kralja.

Od syih vladara iz prejasne habsburške dinastije najdulje je vladalo Njegovo Veličanstvo car i kralj FRANJO JOSIP I.

Dana 2. prosinca bilo bi navršilo upravo 68 godina vladanja.

Osim vojne snage u državi, bila je ponajpreča briga kraljeva oko podizanja kulturnog i gospodarskog razvitka svih naroda u monarhiji. O tom nam svjedoče množina raznih strukovnih škola, prometila i melioracija tla po svim krajevima naše prostrane države.

I hrvatski narod nije zaostao u napretku za ostalim narodima, i njega je obasjalo sunce carskog i kraljevskog nastojanja oko prosvjetljivanja i privrednog podizanja narodnjeg.

* * *

Njegovo Veličanstvo car i kralj Franjo Josip I. u Hrvatskoj.

Njegovo Veličanstvo car i kralj posjetilo je po više puta Hrvatsku i hrvatski narod. Prvi put je bio u Zagrebu god. 1853., zatim 1869. i godine 1895. Zadnji posjet kraljev u Zagrebu nam je još svima u svježoj pameti. Hrvatski se je narod po svim hrvatskim zemljama veselio dolasku svojega ljubljenog vladara. Hrlilo je sa svih strana, da vidi svoga cara i kralja. Stari ratnici iz godina 1859., 1866. i 1878. hrlili su u bijeli Zagreb, da još jednom za života ugledaju mило i junačko lice svojega kralja i gospodara.

*

Njegovo Veličanstvo car i kralj Franjo Josip I. u Petrinji.

1869. godine posjetilo je među ostalim gradovima i je došao kolima oko 10 gradskoj medji ga je do narodnom odijelu, zatim gradonačelnikom Heilmannom pratio. U Petrinji ga je rinje i Gline. U ime vojvodi govori general Pa- tom zgo bol- ovo ga-

